

Notitie bij de septembercirculaire 2020

Aan: De gemeenteraad van Dalfsen
Van : College van B&W
Datum: 7 oktober 2020
Betreft: Septembercirculaire Gemeentefonds 2020

Inleiding

De septembercirculaire 2020 is op Prinsjesdag 15 september openbaar gemaakt, in het kader van de rijksbegroting 2021. De uitkomsten van deze circulaire konden daardoor nog niet worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2021. Zoals gebruikelijk worden de effecten van de septembercirculaire daarom in een separate notitie aan uw raad aangeboden, tegelijk met de begroting 2021.

Septembercirculaire: effecten begroting (tabel1):

	2020	2021	2022	2023	2024
Netto effect septembercirculaire	1.238.000	500.000	135.000	96.000	128.000
waarvan reeds verwerkt in 2e best.rapp.	-347.000				
Saldo primaire begroting 2021 (blz. 11)	-2.164.000	-1.582.000	-78.000	266.000	90.000
Saldo na septembercirculaire 2020	-1.273.000	-1.082.000	57.000	362.000	218.000

Voorstel

We stellen u voor deze notitie in aanvulling op de meerjarenbegroting 2021-2024 vast te stellen en de effecten te verrekenen met de respectievelijke begrotingsaldi.

Argument

Bij de perspectiefnota is de opgave door de raad meegegeven te komen tot een structureel sluitend meerjarenperspectief van de begroting 2021. Het totaal van de voorgestelde maatregelen om aan deze opgave te kunnen voldoen heeft geleid tot geringe positieve saldi in 2023 en 2024 terwijl in 2020 en 2021 nog forse tekorten zijn geraamd.

Hoofdpijnen septembercirculaire

In deze notitie noemen we de belangrijkste zaken die invloed hebben op de uitkomsten van de septembercirculaire. Uit tabel 1 blijkt al dat de meerjarige effecten beperkt zijn: na 2021 een stijging van ongeveer 0,3%.

Septembercirculaire: effecten gemeentefonds (tabel 2):

Gemeentefonds	2020	2021	2022	2023	2024
Septembercirculaire 2020	39.187.000	38.956.000	39.510.000	40.018.000	40.467.000
Meicirculaire 2020	37.949.000	38.456.000	39.375.000	39.922.000	40.339.000
Mutatie	1.238.000	500.000	135.000	96.000	128.000

Analyse van de septembercirculaire 2020 ten opzichte van de meicirculaire 2020

In tabel 3 worden de belangrijkste oorzaken van de verschillen weergegeven.

Toelichting afwijking gemeentefonds in cijfers (tabel 3):

Mutatie algemene uitkering	2020	2021	2022	2023	2024
1. Accres gemeentefonds	16.000	-21.000	-24.000	-47.000	-23.000
2. Btw-compensatiefonds	127.000	-	-	-	-
3. Hoeveelheidsverschillen	234.000	317.000	349.000	298.000	307.000
4. WOZ waarde mutaties	18.000	19.000	-165.000	-165.000	-165.000
5. Integratie-uitkering Participatie	235.000	-	-	-	-
6. Coronacompensatie	589.000	209.000	-	-	-
7. Diverse overige verschillen	18.000	-25.000	-25.000	10.000	9.000
					-
Totaal mutatie	1.237.000	499.000	135.000	96.000	128.000

Toelichting

1. Accres

De ontwikkeling van de algemene uitkering werden voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hadden wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd.

In de meicirculaire 2020 is aangekondigd dat de accessen voor de uitkeringsjaren 2020 en 2021 worden gefixeerd op het niveau dat toen is gepubliceerd. Dit als onderdeel van het compensatiepakket corona. Dat geeft rust en stabiliteit in een roerige tijd. Een mogelijke toe- of afname van de rijksuitgaven leiden in die jaren dus niet tot wijziging van het accres. Het is voor de fondsbeheerders aanleiding om evenmin bijstellingen van de accessen vanaf 2022 te publiceren.

Onlangs is de evaluatie van de normeringsmethodiek "samen de trap op en af" afgerond. Er zijn drie beleidsvarianten uitgewerkt om de methodiek op onderdelen aan te passen gericht op het verbeteren van de stabiliteit. Het is aan een na de verkiezingen in 2021 nieuw te formeren kabinet hier een besluit over nemen. Dan wordt ook bepaald vanaf welk niveau de aangepaste normeringsmethodiek wordt gestart.

2. BTW-Compensatie Fonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,15 miljard voor gemeenten in 2020. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. Door de bevrozing van het accres in 2020 en 2021 is het plafond in die jaren ook gefixeerd.

In het systeem is opgenomen dat jaarlijks bij de septembercirculaire een voorschot wordt verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire volgend op het kalenderjaar volgt dan de afrekening. In deze circulaire bedraagt het voorschot € 96 miljoen.

3. Hoeveelheidsverschillen

Naast de mutaties in de algemene uitkering die worden veroorzaakt door wijzigingen in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren als gevolg van beleidsmatige maatregelen, wordt een deel van de mutatie veroorzaakt door mutaties in de basisgegevens. Van een aantal maatstaven zijn de aantallen voor 2020 sinds mei 2020 definitief vastgesteld door het CBS, zoals de aantallen inwoners, huishoudens en de inkomens daar van. Hiervan is ook de extrapolatie naar 2021 en verder in de berekening ingebracht.

4. WOZ waardemutaties

De maatstaf eigen inkomsten is gerelateerd aan de WOZ-waarden waarover een gemeente onroerendezaakbelasting kan heffen. Aan de hand van de tweede voortgangsrapportage van het GBLT over de ontwikkeling van de WOZ-waarden is de maatstaf eigen inkomsten aangepast. Ten opzichte van eerdere schattingen voor de jaren 2022 en verder levert dat een lagere algemene uitkering op.

5. Integratie-uitkering Participatie, coronacompensatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt door aanvullende compensatie voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven. Eerder heeft het kabinet de

gemeenten, voor de periode van 1 maart tot 1 juni 2020, € 90 miljoen verstrekt voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven als gevolg van de coronamaatregelen. Het kabinet stelt voor ditzelfde doel aanvullend € 50 miljoen beschikbaar voor de periode van 1 juni tot en met 31 december 2020. Dit bedrag is toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie.

6. Coronacompensatie

De rijksoverheid heeft in een brief in juni het eerste compensatiepakket corona bekend gemaakt. De bevoorschotting is toen gestart. De bedragen zijn nu verwerkt in de septembercirculaire.

Vervolgens is in een brief aan de Tweede Kamer van 31 augustus het tweede compensatiepakket corona bekend gemaakt. De effecten zijn eveneens in deze septembercirculaire verwerkt. Het effect in 2021 wordt met name veroorzaakt door het eenmalig achterwege laten (zowel in 2020 als in 2021) van de opschalingskorting.